

ВИСНОВОК
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації

на тему:

«Удосконалення управління інтелектуальним капіталом будівельних підприємств»
здобувача ступеня доктора філософії
Кондратюк Юлії Вікторівни
з галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки
за спеціальністю 051 – Економіка

1. Актуальність теми дисертаційного дослідження «Удосконалення управління інтелектуальним капіталом будівельних підприємств» визначається тим, що сучасна економіка характеризується стрімким зростанням ролі нематеріальних факторів виробництва, таких як інформація, знання, об'єкти інтелектуальної власності, які відіграють вирішальну роль у забезпеченні конкурентоспроможності підприємств. У таких умовах здатність створювати, використовувати та збільшувати інтелектуальний капітал стає ключовою передумовою, а ефективне управління цим активом стає одним з основних завдань сталого економічного розвитку підприємств. Формування ефективного механізму управління інтелектуальним капіталом підприємств потребує відповідної теоретично-методичної бази. Наявні дослідження виявили недостатність розробок вітчизняних науковців з питань управління інтелектуальним капіталом на будівельних підприємствах, водночас специфіка галузі вимагає додаткових досліджень даної проблематики. Наявні закордонні дослідження у цій сфері не охоплюють багато аспектів діяльності будівельних підприємств, тому використання зарубіжних підходів без їхньої адаптації є неефективним. Відповідно це обумовило необхідність наукового пошуку та обґрунтування основних напрямів удосконалення управління інтелектуальним капіталом на будівельних підприємствах.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Основні дослідження теоретичного та аналітичного характеру пов'язані з напрямками наукових досліджень, що виконувались у межах тем науково-дослідних робіт кафедри економічної теорії, обліку та оподаткування Київського національного університету будівництва і архітектури «Проблеми генезису економіки інтелектуально-інноваційного капіталу» (№ держреєстрації 0120U000356) та «Удосконалення організації та методології обліку, аудиту, та оподаткування в умовах формування економіки інтелектуально-інноваційного капіталу» ((№ держреєстрації 0119U000533), в яких здобувачка брала участь як виконавець. Дисертація відповідає паспорту спеціальності 051 – Економіка.

3. Наукова новизна одержаних результатів.

У дисертації одержані наступні наукові результати:

- з урахуванням галузевої специфіки удосконалено визначення поняття «інтелектуальний капітал будівельного підприємства» як сукупності знань, досвіду, навичок, здібностей, компетентностей, креативності, соціальних зв'язків та взаємовідносин, інтелектуальних продуктів, що нагромаджуються в процесі інтелектуальної діяльності працівників підприємства та мають економічну цінність, застосовуються для виробництва будівельної продукції та послуг, нематеріальних активів, їх комерціалізації з метою отримання прибутку;

- покращено модель структури інтелектуального капіталу будівельних підприємств, в якій, на відміну від запропонованих в попередніх дослідженнях елементів - людського,

соціального (клієнтського), організаційного та марочного капіталу, виокремлено Об'єкти інтелектуальної власності (нематеріальні активи) та інформаційний продукт у складі організаційного капіталу. Ця модель враховує інформаційні активи архітектурно-конструкторської та нормо-проектної діяльності будівельних підприємств у вигляді проектної документації, що не може бути визнана як нематеріальний актив або як об'єкт інтелектуальної власності, а також у вигляді розроблених державних будівельних норм, стандартів, регламентів, що використовуються в будівельній індустрії;

- уточнено визначення «управління інтелектуальним капіталом будівельного підприємства» як інтегрованої функціональної системи методів та підходів до керування структурними компонентами інтелектуального капіталу. Ця система використовується при виробництві будівельної продукції, об'єктів інтелектуальної власності, інформаційного, нормативно-правового та нормативно-технічного забезпечення в галузі будівництва у контексті сталого розвитку підприємств з метою додавання вартості. Ця система допомагає приймати управлінські рішення, спрямовані на підвищення ефективності функціонування як на мікро-, так і на макрорівні;

- уточнено трактування «управління інтелектуальним капіталом будівельного підприємства», як інтегрованої функціональної єдності методологічного базису керування структурними складовими інтелектуального капіталу, що використовується при виробництві будівельної продукції, об'єктів інтелектуальної власності, інформаційного, нормативно-правового та нормативно-технічного забезпечення в галузі будівництва з метою отримання доданої вартості в контексті сталого розвитку підприємств, що забезпечує прийняття управлінських рішень його складовими з метою підвищення ефективності функціонування на мікро-та макрорівні;

- аргументовано розподіл підприємств у галузі будівництва на різні категорії, враховуючи виділення окремих складових інтелектуального капіталу, таких як людський, клієнтський, організаційний, структурний, об'єкти інтелектуальної власності та марочний капітал. Ця класифікація розкриває напрямки для підвищення ефективності управління в окремих сферах і визначається за допомогою кваліметричної оцінки;

Дістало подальшого розвитку:

- розроблено методика оцінки інтелектуального капіталу будівельних підприємств, що ґрунтується на системі показників для кваліметричної оцінки складових людського капіталу. Ця методика враховує переважний тип інтелектуалізації праці підприємства;

- концепція стратегії удосконалення управління розвитком інтелектуального капіталу на будівельних підприємствах, що спрямована на забезпечення стійкості та успіху на ринку, яка допомагає оптимізувати витрати та максимізувати прибутковість, що свідчить про ефективність цієї стратегії.

- розроблено функціонально-структурну модель, яка має на меті покращити адміністрування розвитком інтелектуального капіталу на будівельних підприємствах. Ця модель розглядається на чотирьох рівнях: управлінському, що спрямований на створення та збереження конкурентних переваг, розвиток інновацій та підвищення вагомості будівельного підприємства на ринку; виробничому, націленому на максимізацію використання інтелектуальних ресурсів та досягнення стратегічних цілей підприємства в цій галузі; фінансовому, спрямований на забезпечення найбільшої прибутковості та ефективне фінансування розвитку інтелектуального капіталу; прогнозного для передбачення результатів та планування удосконалення стратегії управління і розвитку з метою забезпечення конкурентної переваги будівельного підприємства на ринку.

3. Теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Дисертація містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні результати проведених досліджень, які мають істотне значення для галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки.

Теоретичне значення дисертаційного дослідження полягає в запропонованій стратегії щодо розвитку інтелектуального капіталу будівельних підприємств в умовах глобальної конкуренції. Виходячи із аналізу стану проаналізованих підприємств розроблені рекомендації щодо управління інтелектуальним капіталом будівельних підприємств з урахуванням галузевої специфіки. За результатами досліджень доведено, що відтворення інтелектуального капіталу будівельних підприємств знаходиться на досить низькому рівні розвитку та через обмежені фінансові ресурси на будівельних підприємствах не проводяться наукові дослідження, розробки та не запроваджуються передові інноваційні технології та відповідно умови формування та використання інтелектуального капіталу потребують негайного удосконалення в умовах сучасної ринкової конкуренції.

Практичне значення одержаних результатів полягає в обґрунтуванні необхідності вирішення поставлених завдань, які забезпечать подальший розвиток інтелектуального капіталу будівельних підприємств, підвищать ефективність їх господарської діяльності та визначать їх основні напрямки зростання їх конкурентоспроможності. Практична цінність дисертаційної роботи полягає в тому, що на основі комплексного дослідження проблематики формування інтелектуального капіталу будівельних підприємств удосконалено теоретичні положення та обґрунтовано рекомендації щодо розробки та запровадження економіко-аналітичних інструментів.

4. Використання результатів роботи.

Дисертаційна робота виконувалася у відповідності до напрямків і завдань науково-технічних програм та відповідає тематиці кафедри економічної теорії, обліку та оподаткування Київського національного університету будівництва і архітектури. Окремі компоненти дослідження було впроваджено під час виконання науково-дослідних робіт Київським національним університетом будівництва і архітектури (довідка про впровадження № 473 від 29.08.2023 р.).

Зокрема, результати цього дослідження було успішно застосовано у ТОВ «КЛАД – 2009» під час розробки програм розвитку персоналу. Використано методологічні підходи до оцінки інтелектуального капіталу та створено концепцію інноваційної системи. Також, дані результати було успішно використано в ТОВ «Будівельна Компанія «СТАНДАРТ» для належного відображення нематеріальних активів у фінансовій звітності, зокрема щодо будівництва анестезіологічного відділення інтенсивної терапії, м. Київ, 2017 р.), надання послуг ремонту асфальтного покриття по вул. Банковій 11 (м. Київ, 2020 р.), надання послуг з експлуатації екскаватора (м. Київ, 2023 р.) з метою поліпшення управління інтелектуального капіталу будівельних підприємств.

Деякі складові цього дослідження було впроваджено під час виконання науково-дослідних робіт Київським національним університетом будівництва і архітектури (довідка про впровадження № 473 від 29.08.2023 р.). Результати використовуються в навчальному процесі Київського національного університету будівництва і архітектури при підготовці студентів спеціальностей 051 «Економіка підприємства» та 071 «Облік і оподаткування» при викладанні курсів «Інноваційний розвиток підприємства», «Основи економічної теорії», «Основи підприємництва та малого бізнесу» для студентів. Кафедрою використовувалися матеріали дисертації в процесі розробки науково-дослідних тем «Проблеми генезису економіки інтелектуально-інноваційного капіталу» та «Удосконалення організації та методології обліку, аудиту, та оподаткування в умовах формування економіки інтелектуально-інноваційного капіталу».

5. Особиста участь автора в одержанні наукових та практичних результатів, що викладені в дисертаційній роботі є самостійною науковою працею, у якій висвітлено власні ідеї та розробки автора, що дали змогу вирішити поставлені завдання. Робота містить теоретичні та практичні положення й висновки, сукупність яких кваліфікується як

вагомий внесок у розвиток вирішення проблематики щодо удосконалення управління інтелектуального капіталу будівельних підприємств. Основні положення та результати дисертаційної роботи одержані автором особисто, що засвідчується відповідними публікаціями. Так, у роботі [1] – запропонована класифікація детермінант розвитку інтелектуального капіталу будівельних підприємств та алгоритм ґрунтовного реагування на їхню дію; [2] – запропоновано трактування поняття «організаційно-економічний механізм управління інтелектуальним капіталом будівельних підприємств». У співавторстві досліджено погляди науковців щодо формування організаційно-економічного механізму управління інтелектуальним капіталом; [3] – запропоновано модель створення інтелектуального капіталу будівельних підприємств. У співавторстві запропоновано дати власне визначення інтелектуального капіталу; [4] – обґрунтовано доцільність розроблення пріоритетних напрямів удосконалення стратегічного управління в сучасних економічних умовах функціонування будівельних підприємств; [5] – визначено основні завдання керівників підприємницьких структур щодо оцінювання вартості потенціалу підприємств та їх складових; [6] – запропоновано основні моделі управління інтелектуальним капіталом; [7] – доведено потребу в удосконаленні інтелектуальної складової потенціалу підприємств будівельної галузі; [8] – запропоновано визначення інтелектуального капіталу будівельних підприємств; [9] – узагальнено та систематизовано наробки із дослідження підходів щодо дефініції поняття «інтелектуальний капітал» як генезису основних напрямів сучасної теорії інтелектуального капіталу підприємств; [10] – запропоновано основні положення, на яких формується концепція управління інтелектуальним капіталом будівельних підприємств; [11] – запропоновано схему трансформації ресурсного використання людського капіталу та його перевтілення в інтелектуальний капітал; [12] – досліджено чинники, що впливають на формування інтелектуального потенціалу; [13] – сформульовано головні вектори пошуку та формування інтелектуального капіталу будівельних підприємств; [14] – досліджено основні аспекти та чинники вирішення проблематики зменшення інтелектуальної міграції; [15] – визначено основні чинники масової трудової міграції; [16] – визначено вплив державної політики на формування безперервної освіти; [17] – виокремлено основні характеристики серед визначальних особливостей стратегічного управління; [18] – запропоновано шляхи удосконалення ефективного використання інтелектуального капіталу будівельних підприємств; [19] – охарактеризовано необхідність вивчення сутності та особливостей капіталу, який першочергово впливає на господарську діяльність підприємств.

Дисертаційна робота виконана на кафедрі економічної теорії, обліку та оподаткування Київського Національного університету будівництва і архітектури, науковий керівник – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної теорії, обліку та оподаткування КНУБА, Лич В. М.

Розглянувши звіт подібності щодо перевірки на плагіат, зроблено висновок, що дисертаційна робота Кондратюк Ю. В. є результатом самостійних досліджень здобувача і не містить елементів плагіату та запозичень. Максимальний відсоток співпадіння, виявлений у системі перевірки: Unіcheck – тринадцять (13%). Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Дисертація характеризується єдністю змісту та відповідає вимогам щодо її оформлення.

6. Перелік публікацій за темою дисертації із зазначенням особистого внеску здобувача.

За результатами досліджень опубліковано 19 наукових праць, у тому числі: 6 статей у наукових фахових виданнях України категорії «Б»; 1 – у періодичному науковому фаховому виданні інших держав, проіндексованих у базах даних Web of Science Core

- II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 29 квітня 2021 року). Київ: КНУБА, 2021. С. 65 – 68.
5. Кондратюк Ю. В. Роль інтелектуального капіталу в економічному зростанні. Сценарії та середньостроковий прогноз стабілізації фінансово-економічної системи: збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції для студентів, аспірантів та молодих учених (м. Київ, 20 березня 2021 року). Київ: Аналітичний центр «Нова Економіка», 2021. С. 36 – 42.
6. Кондратюк Ю. В. Стратегічні напрями удосконалення розвитку інтелектуального капіталу будівельних підприємств. Модернізація економіки: проблеми, шляхи розвитку та перспективи: збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 10 квітня 2021 року). Київ: Громадська організація «Київський економічний науковий центр», 2021. С. 29 – 33.
7. Кондратюк Ю. В. Інтелектуальна міграція населення України: оцінка основних напрямів під впливом інноваційного розвитку світової економіки. Проблеми генезису економіки інтелектуально-інноваційного капіталу: тези доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 4-5 листопада 2021). Київ: КНУБА, 2021. С. 52 – 55.
8. Кондратюк Ю. В. Проблеми мотивації формування інтелектуального капіталу будівельних підприємств. Topical issues of modern science, society and education: тези V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 28-30 листопада 2021 року). Харків: Scientific Publishing Center Sci-conf.com.ua, 2021. С. 1661 – 1666.
9. Кондратюк Ю. В. Безперервна освіта як необхідна умова формування економіки інтелектуального капіталу. Економіка сьогодення: планування, управління та аналіз: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Львів, 27 листопада 2021 року). Львів: ЛЕФ, 2021. С. 55 – 58.
10. Кондратюк Ю. В. Теоретико-методичні засади вибору конкурентних стратегій розвитку будівельних підприємств. Перспективи розвитку економіки країни: світовий та національний аспекти: збірник тез наукових робіт учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 11 грудня 2021 року). Одеса: ЦЕДР, 2021. С. 32 – 36.
11. Кондратюк Ю. В. Генезис інтелектуального капіталу будівельних підприємств: теорія та практика розширеного відтворення. Маркетингові стратегії, підприємництво і торгівля: сучасний стан, напрямки розвитку: збірник тез III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 27 жовтня 2022 року). Київ: КНУБА, 2022. С. 65 – 69.
12. Кондратюк Ю. В. Капітал як умова господарської діяльності будівельних підприємств. Маркетингові стратегії, підприємництво і торгівля: сучасний стан, напрямки розвитку: збірник тез IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 20 квітня 2023 року). Київ: КНУБА, 2023. С. 324 – 327.

ВВАЖАТИ, що дисертаційна робота **Кондратюк Ю. В.** «Удосконалення управління інтелектуальним капіталом будівельних підприємств», яка подана на здобуття ступеня доктора філософії, за своїм науковим рівнем та практичною цінністю, змістом та оформленням повністю відповідає вимогам пп. 5, 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, та відповідає напрямку наукового дослідження освітньо-наукової програми КНУБА зі спеціальності 051 – Економіка.

РЕКОМЕНДУВАТИ:

Дисертаційну роботу «Удосконалення управління інтелектуальним капіталом будівельних підприємств», подану Кондратюк Ю. В. на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 – Економіка, до захисту.

1. Головою спеціалізованої вченої ради призначити:

- доктора економічних наук, доцента кафедри економічної теорії, обліку та оподаткування Київського національного університету будівництва і архітектури Згалат-Лозинську Любов Олександрівну;

2. Рецензентом призначити:

- кандидата економічних наук, доцента кафедри менеджменту в будівництві Київського національного університету будівництва і архітектури Петруху Ніну Миколаївну;

3. Оponentами призначити:

- доктора економічних наук, професора, завідувача відділу проблем формування соціального капіталу Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи Національної Академії наук України Заяць Тетяну Анатоліївну;

- доктора економічних наук, професора кафедри управління персоналом та бізнес-технологій Національного університету «Чернігівська політехніка» Кичко Ірину Іванівну;

- кандидата педагогічних наук, доцента кафедри управління персоналом та економіки праці ПрАТ «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональної академії управління персоналом» Головач Наталію Василівну.

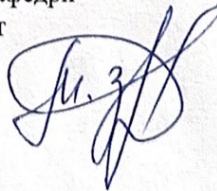
Рішення прийнято одногосно (за – 20, проти – немає, утримались – немає).

Головуючий розширеного засідання кафедри
доктор економічних наук, професор
кафедри економічної теорії, обліку
та оподаткування КНУБА

Володимир ЛИЧ

Секретар розширеного засідання кафедри
кандидат економічних наук, доцент
кафедри економічної теорії, обліку
та оподаткування КНУБА

Мирослава ЗІНЧЕНКО